

29 października 2019 r.

**Komunikat z 45. posiedzenia
Komisji Nadzoru Finansowego w dniu 29 października 2019 r.**

W czterdziestym piątym posiedzeniu Komisji Nadzoru Finansowego (KNF) udział wzięli:

- Jacek Jastrzębski – Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowegoⁱ,
 - Małgorzata Iwanicz-Drozdowska – Zastępca Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowegoⁱⁱ,
 - Rafał Mikusiński – Zastępca Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego,
 - Jan Pawelec – Przedstawiciel ministra właściwego ds. gospodarkiⁱⁱⁱ,
 - Jan Wojtyła – Przedstawiciel ministra właściwego ds. zabezpieczenia społecznego^{iv},
 - Andrzej Kaźmierczak – Członek Zarządu Narodowego Banku Polskiego^v,
 - Cezary Kochalski – Przedstawiciel Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej^{vi},
 - Tadeusz Kościński – Przedstawiciel Prezesa Rady Ministrów,
 - Mirosław Panek – Przedstawiciel Bankowego Funduszu Gwarancyjnego*,
 - Marek Niechciał – Przedstawiciel Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów*,
 - Maciej Wąsik – Przedstawiciel ministra – członka Rady Ministrów właściwego ds. koordynowania działalności służb specjalnych.
1. Komisja jednogłośnie zaakceptowała założenia interwencji produktowej, o której mowa w art. 17 ust. 1 Rozporządzenia PRIIP¹, dotyczącej ubezpieczeń na życie z ubezpieczeniowymi funduszami kapitałowymi² (UFK). Rozpoczęte prace dotyczą ograniczenia możliwości wprowadzania do obrotu, dystrybucji oraz sprzedaży ubezpieczeń na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, charakteryzujących się nieakceptowalnymi w punktu widzenia organu nadzoru cechami.

Wśród tych cech wymienić należy:

- brak realnych korzyści dla inwestorów (tu: ubezpieczających, ubezpieczonych i uprawnionych z umów ubezpieczenia) z zakupu produktu z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym mierzonych stopą zwrotu;

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1286/2014 z dnia 26 listopada 2014 r. w sprawie dokumentów zawierających kluczowe informacje, dotyczących detalicznych produktów zbiorowego inwestowania i ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych (PRIIP) (Dz. U. UE. L. z 2014 r. poz. 352, str. 1 ze zm., dalej jako „Rozporządzenie PRIIP”);

² Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 381 ze zm.).

- lokowanie środków pochodzących ze składek w aktywa charakteryzujące się wysokim ryzykiem, niską płynnością oraz ograniczoną zbywalnością;
- przekazywanie inwestorowi niejednoznacznej i nieprzejrzystej informacji o opłatach, w tym zasadach ich ponoszenia i wysokości.

Komisja Nadzoru Finansowego informuje, że potwierdzenie istnienia poważnych obaw dotyczących ochrony inwestorów, wynikających z oferowania na rynku finansowym ubezpieczeń na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym charakteryzujących się powyżej wskazanymi cechami, skutkować może podjęciem decyzji o interwencji produktowej, której celem będzie wyeliminowanie z oferty zakładów ubezpieczeń tych ubezpieczeń.

Kolejnymi krokami dotyczącymi procesu wydawania decyzji będą m.in. konsultacje z wybranymi organami nadzoru państw członkowskich, EIOPA oraz samym sektorem ubezpieczeń. Zakończenie prac nad interwencją produktową planowane jest najpóźniej na II kwartał 2020 roku.

2. Komisja jednogłośnie cofnęła zezwolenie na świadczenie przez Waluciarz.pl SA usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej.

Zezwolenie na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej zostało udzielone Spółce decyzją KNF z dnia 21 lipca 2015 r. Zakres usług płatniczych, do świadczenia których Spółka została uprawniona na podstawie tego zezwolenia obejmował świadczenie usługi przekazu pieniężnego. KNF ustaliła, że w związku z działalnością Spółki w zakresie świadczonych usług płatniczych, zachodzi bardzo wysokie ryzyko popełniania lub ułatwiania popełniania przestępstw. Z tych względów KNF uznała, że wobec Spółki zachodzą określone w ustawie o usługach płatniczych przesłanki cofnięcia zezwolenia na świadczenie usług płatniczych w charakterze krajowej instytucji płatniczej. KNF informuje przy tym, że stwierdzenie zachodzenia tych przesłanek nie wynika z okoliczności będących podstawą wpisu Spółki na Listę ostrzeżeń publicznych KNF w dniu 10 grudnia 2018 r. KNF uznała w szczególności, że Waluciarz.pl SA nie zapewnia ostrożnego i stabilnego zarządzania działalnością w zakresie usług płatniczych. Oznacza to, że w związku z działalnością Spółki istnieją bardzo poważne wątpliwości, że Spółka jako krajowa instytucja płatnicza będzie zarządzała działalnością w zakresie usług płatniczych w sposób ostrożny i stabilny, tj. że działania podejmowane przez Spółkę w ramach jej działalności w zakresie usług płatniczych będą prawidłowe, zgodne z normami prawa i dobrymi obyczajami, a przy tym rozsądne, podejmowane z należytą rozwagą i bez nadmiernego ryzyka, zaś efekty tych działań gwarantować będą stabilność Spółki i nie będą wpływać negatywnie na jej reputację jako krajowej instytucji płatniczej, tj. jej postrzeganie jako instytucji praworządnej, godnej zaufania, należycie dbającej o prawidłowość i bezpieczeństwo świadczonych usług płatniczych.

Przeprowadzona ocena działalności Spółki oraz skala i natężenie ryzyka związanego z tą działalnością nie pozwalają uznać tych wątpliwości za usuwalne. KNF uznała również, że niedawanie rękojmi ostrożnego i stabilnego zarządzania Waluciarz.pl występuje także po stronie osób zarządzających Spółką. Osoby te bezpośrednio kierowały działalnością Spółki i miały świadomy i decydujący wpływ na ustalenie modelu tej działalności, a także nadzorowanie i kontrolowanie jej przebiegu oraz rozstrzyganie wyłaniających się problemów i wątpliwości i jako takie ponoszą pełną odpowiedzialność za nieprawidłowości w działalności Spółki.

KNF uznała ponadto, że Spółka kontynuując swoją działalność w zakresie usług płatniczych stanowiłaby zagrożenie dla stabilności systemu płatniczego lub dla zaufania do tego systemu. Prawidłowe funkcjonowanie systemu płatności (w tym zwłaszcza płatności detalicznych, obsługiwanych przez dostawców usług płatniczych) ma kluczowe znaczenie dla sprawnego i efektywnego regulowania zobowiązań pieniężnych oraz funkcjonowania rynku sprzedaży towarów i usług, co z kolei znajduje bezpośrednie przełożenie na stan gospodarki realnej. Istota usługi płatniczej, najogólniej rzecz ujmując, polega na powierzeniu przez płatnika środków płatniczych dostawcy usługi w celu dostarczenia tych środków do odbiorcy płatności. Aby płatnicy i odbiorcy płatności masowo skłonni byli do korzystania z tego typu usług, niezbędne jest, by byli oni przekonani, że transakcje których dokonują przy użyciu tych usług świadczone są przez podmioty o nieposzlakowanej opinii i dobrej reputacji, a powierzone usługodawcom środki nie będą zagrożone na skutek nieprawidłowych działań tych usługodawców. Powinni zatem mieć zaufanie do tych usług i do systemu, w jakim są one świadczone – systemu rozumianego jako zestaw rozwiązań instytucjonalnych i prawnych służących prawidłowości realizowania transakcji płatniczych. Zaufanie takie, wyrażające się w przekonaniu, że działalność w zakresie usług płatniczych służy wyłącznie prawidłowemu i sprawnemu realizowaniu płatności pomiędzy uczestnikami obrotu gospodarczego i nie jest wykorzystywana w działalności niezgodnej z prawem czy wręcz przestępczej, powinno istnieć też po stronie organów Państwa.

W ocenie Komisji, kontynuowanie przez Spółkę jej działalności w zakresie usług płatniczych wpływałoby negatywnie na rynkową, społeczną i państwową percepcję prawidłowości i bezpieczeństwa usług płatniczych, a co za tym idzie, stanowiłoby zagrożenie dla ogólnego zaufania do systemu płatniczego w tym jego rozwiązań prawnych i instytucjonalnych. KNF podkreśla, że warunkiem niezbędnym dla prawidłowego funkcjonowania rynku finansowego jest spełnianie przez podmioty nadzorowane wysokich standardów w zakresie ostrożnego i stabilnego działania, w tym prawidłowości i praworządności prowadzonej działalności, reputacji oraz zaufania do usług finansowych świadczonych na podstawie udzielonych przez KNF zezwoleń. Decyzja Komisji w sprawie cofnięcia zezwolenia dla Waluciarz.pl SA jest wyrazem braku tolerancji dla naruszania

tych standardów i kreowania w ten sposób zagrożeń dla stabilności rynku usług płatniczych i zaufania do tego rynku.

3. Komisja jednogłośnie udzieliła zezwolenia na połączenie Banku Spółdzielczego w Końskowoli (Bank przejmujący) z Nadwiślańskim Bankiem Spółdzielczym w Puławach (Bank Przejmowany). Połączenie odbywa się za zgodą banków wyrażoną w stosownych uchwałach podjętych przez ich organy statutowe.
4. Komisja jednogłośnie wyraziła zgodę na powołanie:
 - Rafała Marka Szopińskiego na stanowisko prezesa Zarządu Łąckiego Banku Spółdzielczego,
 - Agnieszki Różgi na stanowisko Członka Zarządu Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” odpowiedzialnego za zarządzanie ryzykiem,
 - Jarosława Kretkiewicza na stanowisko Członka Zarządu Aviva Powszechnego Towarzystwa Emerytalnego Emerytalnego Aviva Santander SA.
5. Komisja jednogłośnie stwierdziła brak podstaw do zgłoszenia sprzeciwu wobec planowanego nabycia przez Innova Capital Limited z siedzibą w Jersey (Wyspy Normandzkie) za pośrednictwem Centrum Rozliczeń Elektronicznych Polskie e-Płatności Spółka Akcyjna z siedzibą w Tajęcinie (PeP) akcji krajowej instytucji płatniczej BillBird Spółka Akcyjna z siedzibą w Krakowie (BillBird) w liczbie zapewniającej przekroczenie 50% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy oraz 50% udziału w kapitale zakładowym krajowej instytucji płatniczej.

Nabycie następuje w związku z planowaną transakcją sprzedaży przez aktualnego jedynego akcjonariusza BillBird - IGT Global Services Limited z siedzibą w Larnace na Cyprze 100% akcji BillBird na rzecz PeP, której pierwotnym podmiotem dominującym jest Innova Capital Limited.

6. Komisja jednogłośnie stwierdziła brak podstaw do zgłoszenia sprzeciwu co do nabycia akcji krajowego zakładu ubezpieczeń UNIQA Towarzystwa Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej w liczbie zapewniającej przekroczenie jednej drugiej ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu i jednej drugiej udziału w kapitale zakładowym Towarzystwa bezpośrednio przez UNIQA International AG.
7. Komisja jednogłośnie stwierdziła brak podstaw do zgłoszenia sprzeciwu co do nabycia akcji krajowego zakładu ubezpieczeń UNIQA Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie Spółki Akcyjnej w liczbie zapewniającej przekroczenie jednej drugiej ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu i jednej drugiej udziału w kapitale zakładowym Towarzystwa bezpośrednio przez UNIQA International AG.

8. Komisja jednogłośnie nałożyła na Wiener Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna Vienna Insurance Group z siedzibą w Warszawie (dawniej Gothaer Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie) karę pieniężną w wysokości 60 tysięcy złotych, za naruszenie art. 14 ust. 1-3 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, w związku ze stwierdzeniem przypadków opóźnień w przyznaniu i wypłacie odszkodowania lub niedopełnieniu obowiązków informacyjnych.

Naruszenia stwierdzone w toku prowadzonego postępowania wystąpiły w latach 2015-2016 r.

9. Komisja jednogłośnie nałożyła na Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych "TUW" karę pieniężną w wysokości 35 tysięcy złotych, za naruszenie art. 14 ust. 1-3 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, w związku ze stwierdzeniem przypadków opóźnień w przyznaniu i wypłacie odszkodowania lub niedopełnieniu obowiązków informacyjnych.

Naruszenia stwierdzone w toku prowadzonego postępowania wystąpiły w latach 2016-2018.

10. Komisja jednogłośnie odmówiła wpisu AGGIO AMD sp. z o.o. z siedzibą w Gdyni („Spółka”) do rejestru zarządzających ASI.

Komisja, po przeanalizowaniu zgromadzonej dokumentacji stwierdziła, że zarządzana alternatywna spółka inwestycyjna nie spełnia wymogów wskazanych w ustawie o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi – nie jest bowiem na etapie tworzenia. W momencie złożenia przez Wnioskodawcę wniosku o wpis do rejestru zarządzających ASI Spółka była już wpisana do rejestru przedsiębiorców KRS, co stoi w sprzeczności z treścią art. 70zc ust. 1 pkt 2 powołanej ustawy.

W związku z powyższym w niniejszej sprawie zachodzi niezgodność załączonych do wniosku dokumentów z przepisami ustawy. Wskazana we wniosku alternatywna spółka inwestycyjna została już wpisana do rejestru przedsiębiorców KRS, co oznacza, że nie można mówić o zamiarze zarządzania tą spółką, a o faktycznym zarządzaniu nią.

Ze względu na pozostawanie przez zarządzaną ASI na innym niż wymagany przepisami ustawy etapie tworzenia, brak jest możliwości spełnienia przesłanek umożliwiających dokonanie wpisu Wnioskodawcy do rejestru zarządzających ASI jako zewnętrznego zarządzającego ASI.

11. Komisja przekazuje do publicznej wiadomości informację o wydaniu ostatecznej decyzji uchylającej w całości decyzję Komisji z dnia 17 października 2017 r. (pkt. 5 komunikatu: https://www.knf.gov.pl/o_nas/komunikaty?articleId=59220&p_id=18) w przedmiocie nałożenia na PZU SA (dalej: „PZU”) kary pieniężnej w wysokości 2,3 miliona złotych, w związku z naruszeniem przez PZU art. 14 ust. 1-3 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, w związku ze stwierdzeniem przypadków opóźnień w przyznaniu i wypłacie odszkodowania lub niedopełnieniu obowiązku informacyjnego oraz nakładającej kary pieniężne w wysokości 350 tysięcy złotych oraz w wysokości 1,949 miliona złotych.

PZU dopuścił się nieterminowej likwidacji szkód oraz dopuścił się braku terminowego wykonania obowiązku informacyjnego – poinformowania o tym, że odszkodowanie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości niż określona w zgłoszonym roszczeniu w odniesieniu do 92 roszczeń zgłoszonych przez 52 poszkodowanych. W wyniku ponownego rozpoznania sprawy, Komisja uznała za zasadne uchylene zaskarżonej decyzji i nałożenie dwóch kar pieniężnych w łącznej wysokości niższej niż kara pieniężna nałożona na podstawie zaskarżonej decyzji. Nałożenie dwóch odrębnych kar pieniężnych na PZU wynika z pogrupowania przypadków nieterminowej likwidacji szkód na dwie sprawy administracyjne ze względu na zmiany stanu prawnego i brzmienie przepisów przejściowych, natomiast obniżenie wymiarów kar pieniężnych wynika z uwzględnienia na korzyść PZU zmiany w długości okresów naruszeń. Powyższe jednakże nie zmienia oceny Komisji co do wagi stwierdzonych naruszeń i konieczności zastosowania środka sankcyjnego.

12. Komisja jednogłośnie udzieliła zezwolenia na przywrócenie akcjom formy dokumentu (zniesienie dematerializacji akcji) z dniem 19 listopada 2019 r. spółkom:

- TECHMADEX Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie.

13. Komisja jednogłośnie nałożyła na 2 biura usług płatniczych kary pieniężne (5 tysięcy złotych i 500 złotych) w związku z naruszeniem ustawy o usługach płatniczych polegające na nieprzekazaniu w terminie KNF informacji o łącznej wartości i liczbie transakcji płatniczych lub wobec nieprzekazania w terminie dokumentu potwierdzającego zawarcie umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej.

14. Komisja zapoznała się:

- z informacją o sytuacji banków spółdzielczych i zrzeszających po II kwartale 2019 r.,

- z informacją o sytuacji spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych w II kwartale 2019 r.,
- z informacją o sytuacji krajowych instytucji płatniczych (KIP), małych instytucji płatniczych (MIP) i biur usług płatniczych (BUP) w II kwartale 2019 r.,
- z raportem o stanie sektora ubezpieczeń po I półroczu 2019 r.,
- z raportem o rynku OFE w II kwartale 2019 r.,
- z informacją dotyczącą podmiotów wpisanych na listę ostrzeżeń publicznych Komisji Nadzoru Finansowego w okresie od 14.10.2019 r. do 28.10.2019 r.

15. Kolejne posiedzenia Komisji zaplanowane są na:

- 5 listopada 2019 r.,
- 19 listopada 2019 r.,
- 3 grudnia 2019 r.,
- 17 grudnia 2019 r.,
- 9 stycznia 2020 r.

* Członkowie Komisji uczestniczący w posiedzeniach wyłącznie z głosem doradczym, nie biorący udziału w głosowaniach.

ⁱ J. Jastrzębski nie brał udziału w omawianiu i głosowaniu sprawy opisanej w pkt. 4a i 5 komunikatu.

ⁱⁱ M. Iwanicz-Drozdowska nie brała udziału w omawianiu i głosowaniu sprawy opisanej w pkt. 8 i 9 komunikatu.

ⁱⁱⁱ J. Pawelec nie brał udziału w omawianiu i głosowaniu sprawy opisanej w pkt. 1, 10, 11 i 12 komunikatu.

^{iv} J. Wojtyła nie brał udziału w omawianiu i głosowaniu sprawy opisanej w pkt. 3 komunikatu.

^v A. Kaźmierczak nie brał udziału w omawianiu i głosowaniu spraw opisanych w pkt. 1-13 komunikatu.

^{vi} C. Kochalski nie brał udziału w omawianiu i głosowaniu sprawy opisanej w pkt. 1, 4a, 5 i 12 komunikatu.